

Берлін-Карлсхорст, 2 грудня 2022 р.

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ПРЕСИ

"У випадках руйнування ми можемо допомогти швидко і без бюрократичної тяганини" - Музей Берлін-Карлсхорст безперервно допомагає українським культурним установам забезпечити збереження важливих музейних колекцій та архівних предметів

Проєкт підтримки, що координується Музеєм Берлін-Карлсхорст для забезпечення збереження архівних і музейних колекцій в Україні, наразі є одним із найважливіших напрямів діяльності музею. Постійні обстріли та бомбардування викликають втрати й руйнування, як наслідок - запит на потребу у допомозі українським культурним закладам величезний. Від початку реалізації проєкту в липні 2022 року підтримку отримали 48 музеїв, державних, регіональних і спеціалізованих архівів, національних культурно-історичних заповідників, бібліотек, науково-дослідних інститутів та інших закладів культури. При цьому музей набуває уявлення про труднощі музейних колег у часом.

Допомога, яку надає музей Берлін-Карлсхорст, охоплює всю Україну, дуже різноманітна. У багатьох місцях велику роль відіграє цифрове резервне копіювання фотографій, документів та експонатів, оскільки таким чином можна отримати копії в разі пошкодження. Однак найчастіше йдеться також про створення простору для зберігання, його розширення, відновлення після потрапляння під обстріл і забезпечення захисту документів та експонатів.. Музей також закуповує пакувальні, реставраційні та будівельні матеріали. Крім того, застосовуються заходи щодо забезпечення вологості та температурного режиму в депо або щодо поліпшення протипожежного захисту.

Колектив музею може відзначити безліч маленьких і великих успіхів. Наприклад, нещодавно вдалося допомогти архіву в Харкові, меморіальному музею тоталітарних режимів "Територія терору" у Львові та громадській організації "Після тиші". Катерина Малигіна, яка відповідає за проєкт, підкреслює: "Завдяки нашому досвіду і контактам, ми швидко знаходимо дуже особистий контакт із нашими колегами. Ми реалізуємо допомогу спільно з

партнерами на місцях, купуємо необхідні матеріали за місцем і перебуваємо на зв'язку вдень і вночі. Вдячність величезна."

У Харкові будівля архіву під час бойових дій втратила майже всі вікна. Систему опалення та електропроводку також було сильно пошкоджено, а багато робочого приладдя було загублено. З допомогою з Карлсхорсту були вжиті першочергові невідкладні заходи по забезпеченню безпеки будівлі на зимові місяці. Усі віконні отвори були щільно закриті й також були здійснені протипожежні заходи.. Крім цього, архів у Харкові отримав технічне обладнання для фізичного та цифрового захисту збережених фондів. Не тільки в Харкові, а й в інших установах є дуже велика потреба у генераторах і осушувачах повітря Зважаючи на постійні відключення електроенергії й перебої в подачі води й опалення, підтримання потрібних умов вологості та температури в складських приміщеннях є одним із найважливіших завдань.

Паралельно із заходами фізичного захисту перехід до оцифрування відкриває сучасні можливості для забезпечення збереження колекцій. Меморіальний музей тоталітарних режимів "Територія терору" у Львові оцифровує свою експозицію і частину своїх фондів за підтримки Музею Берлін-Карлсхорст та у співпраці з українською компанією "Skeiron". Так зберігаються 3D-моделі особливо цінних експонатів. Крім цього, створюється віртуальний онлайн-тур виставкою. Кілька інших українських музеїв наразі також отримали можливість створювати віртуальні версії своїх виставок завдяки зусиллям партнерської організації "Веселка". Це незабаром зробить їх доступними для зацікавлених людей з усього світу.

Крім великих національних установ, підтримку отримують і більш дрібні ініціативи громадянського суспільства. Громадська організація "Після тиші" складається з невеликої команди, яка записує інтерв'ю з сучасниками - свідками Другої світової війни та оцифровує їхні приватні архіви. На тлі масштабної російсько-української війни збереження таких свідчень спільної історії перебуває під загрозою і набуває особливої важливості. Наразі ведеться розшифровка інтерв'ю, і незабаром вони будуть доступні в інтернеті.

Перехід до оцифрування відкриває додаткові можливості для збереження зібрань. Музей Берлін-Карлсхорст проводить тренінги для українських колег з використання програмного забезпечення системи Museum-Digital. За допомогою цієї програми можна систематизувати об'єкти, фотографії чи документи та згодом представити їх онлайн. Так українські зібрання в довгостроковій перспективі зможуть бути представлені на платформі. У співпраці з німецьким розробником Museum-Digital (<https://ua.museum-digital.org/>) музей створив російськомовну та україномовну версії інтерфейсу програми, а також власну версію для України. Уже 30 українських музеїв

хотіли б використовувати Museum-Digital для своєї роботи в майбутньому. Також, Музей Берлін-Карлсхорст бере участь у програмі "OBMIN" ("обмін"), у рамках якої українські та німецькі музеї обмінюються досвідом оцифрування та обговорюють спільні проєкти.

Музей Берлін-Карлсхорст має змогу надавати цю багатосторонню допомогу, оскільки уповноважена федерального уряду з питань культури та ЗМІ (BKM) підтримує проєкт допомоги, тобто здійснює його повне фінансування. На жаль, у кінці року, тобто приблизно за два тижні, підтримка надана Музеєм Берлін-Карлсхорст у 2022 році та проєкт забезпечення збереження архівних матеріалів в Україні завершиться. На сьогоднішній день виплачено загалом 390 000 євро. Завдяки невеликим сумах музей зміг дуже ефективно допомогти багатьом установам в Україні.

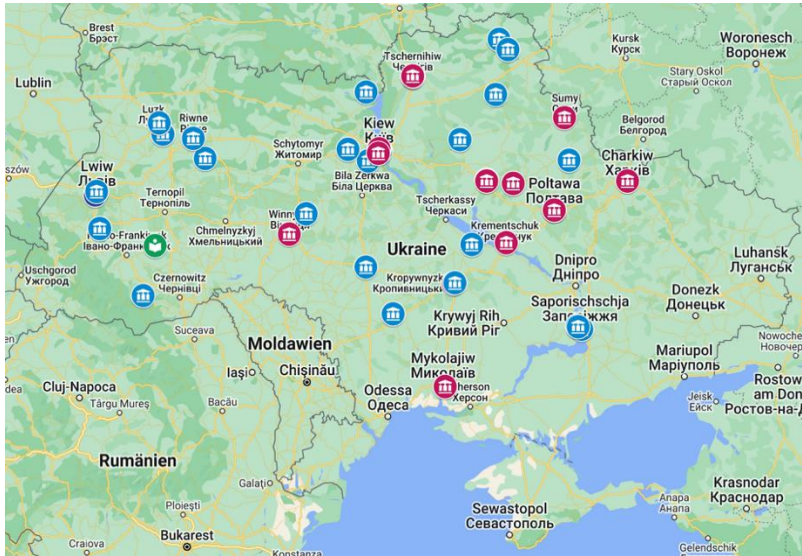
Музей Берлін-Карлсхорст входить до мережі із захисту культурних цінностей в Україні (Netzwerks Kulturgutschutz Ukraine), заснованої BKM. Важливими партнерами музею в координації допомоги є Університет імені Гельмута Шмідта/Університет федеральних збройних сил у Гамбурзі (die Helmut-Schmidt-Universität/Universität der Bundeswehr Hamburg), Мережа допомоги тим, хто пережив нацистські переслідування в Україні (Hilfsnetzwerk Überlebende der NS-Verfolgung in der Ukraine, асоціація KONTAKTE-KONTAKTbI, "Netzwerk Erinnerung" та Німецький історичний музей (Deutsches Historisches Museum). Значним є також обмін досвідом та співпраця з Ukraine Art Aid Center та ICOM Німеччини. Партнерами зі співпраці в оцифруванні музеїв в Україні є Museum-Digital та ініціатива SUCHO (Saving Ukrainian Cultural Heritage Online).

Приклади можливих візуальних матеріалів подано на таких сторінках.

Із запитаннями та проханнями про надання додаткових матеріалів для зображень звертайтеся до Б'янки Шрьодер (+49 (0)30-501 508 50 / schroeder@museum-karlshorst.de).

Якщо ви не хочете отримувати від нас подальшу інформацію, будь ласка, надішліть короткий лист на адресу kontakt@museum-karlshorst.de.

Установи-учасниці в Україні.

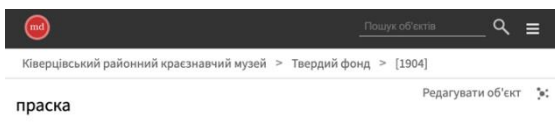
(Скріншот, Музей Берлін-Карлсхорст)

Архівні матеріали часто доводиться зберігати в імпровізованих приміщеннях. Осушувачі захищають колекції, наприклад, від появи цвілі.

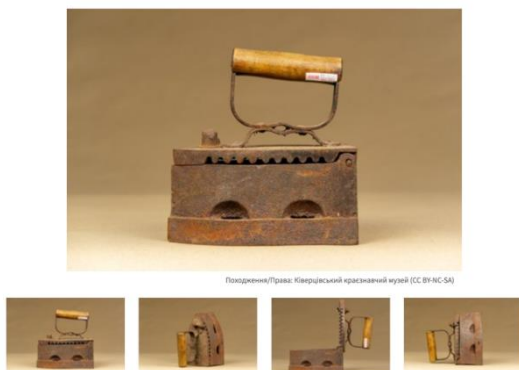
Точне місце розташування не може бути названо на прохання архіву, зображеного на фотографії.

(Музей Берлін-Карлсхорст)

Опублікований об'єкт у Museum-Digital Ukraine.

(Скріншот, Музей Берлін-Карлсхорст)

Громадська організація "Після тиші" за роботою. Вони збирають інтерв'ю з очевидцями націонал-соціалістичних і радянських переслідувань.

(ГО "Після тиші")

Дигіталізація об'єктів у Меморіальному музеї тоталітарних режимів "Територія терору" у Львові.

(Меморіальний музей тоталітарних режимів "Територія терору" у Львові)

Ремонт пошкодженої будівлі архіву в Харкові.

(Музей Берлін-Карлсхорст)

Роботи із захисту вікон Харківського архіву.

(Музей Берлін-Карлсхорст)